

Praktyki wykonywania zawodu dziennikarza w środowisku nowych mediów - streszczenie

Głównym celem niniejszej dysertacji jest dokonanie opisu charakterystyki przemian, jakie nowe media niosą ze sobą dla praktyki uprawiania zawodu dziennikarza we współczesnym środowisku mediów masowych. W obliczu zjawisk takich, jak konwergencja, cyfryzacja, komodyfikacja i szeroko pojęta mediamorfoza mediów masowych, dysertacja stanowi próbę dokonania kompleksowego opisu tych zjawisk oraz konsekwencji, jakie niosą ze sobą dla praktyki zawodowej pracowników mediów. Ze względu na złożony charakter podjętej tematyki, realizację głównego celu pracy uzupełniono o dwa cele szczegółowe.

Pierwszy z nich, zakładał dokonanie opracowania umiejscawiającego zjawisko nowych mediów w historii rozwoju masowych środków przekazu oraz wskazanie ich miejsca we współczesnej sferze publicznej. W tym kontekście w pracy została podjęta analiza technologicznych determinantów powstania nowych mediów. Bazą teoretyczną dla omówienia historii powstania nowych mediów jest koncepcja determinizmu technologicznego. Nowe media zostały przedstawione jako specyficzne i konwergentne w stosunku do innych mediów środowisko komunikacji, w którym tradycyjnie przypisane role i funkcje aktorów ulegają przesunięciu, dezaktualizacji bądź rozszerzeniu.

Drugim celem szczegółowym jest dokonanie charakterystyki przemian w obszarze wykonywania zawodu dziennikarza w nowych mediach. Punktem wyjścia dla tej problematyki jest historyczna analiza rozwoju dziennikarstwa w przestrzeni społeczno-politycznej i naukowej. Historia i ewolucja zawodu dziennikarza została poddana analizie, w której uwzględnione zostały role i funkcję, jaką przedstawiciel mediów masowych pełnił w przestrzeni społecznej. W dalszej kolejności, na realizację założonego celu badawczego składa się opracowanie dotyczące przemian w charakterystyce uprawiania zawodu w nowych mediach. Wskazane zostały nowe obszary komunikacji masowej związane z nowymi mediami: zagadnienie dziennikarstwa obywatelskiego, blogosfery i wideo online.

Dysertacja została podzielona na pięć części, z których cztery mają charakter teoretyczny, ostatnia zaś – stanowi opis badania przeprowadzonego metodą hybrydowej analizy treści.

Pierwsza część pracy dotyczy zjawiska nowych mediów, jego problemów definicyjnych oraz technologicznego rozwoju, który doprowadził do powstania tych

środków przekazu masowego. W odniesieniu do teorii determinizmu technologicznego zjawisko nowych mediów zostanie opisane pod kątem atrybutywnym i wyróżniającym je spośród innych mediów masowych.

Drugi rozdział traktuje o dziennikarstwie, historii i ewolucji zawodu oraz jego problemach definicyjnych i tożsamościowych. Podjęty w nim został problem rozwoju dziennikarstwa w poszczególnych państwach oraz postrzegania jego roli w kształtowaniu się sfery publicznej.

Trzeci rozdział pracy stanowi wynik zastosowania analiz systemowej i komparatystycznej w kontekście dwóch opisanych wcześniej elementów współczesnej mediasfery. Opisane zostały związki pomiędzy nowymi mediami, a przemianami systemowymi i instytucjonalnymi: nową ekologią mediów, ich konwergencją oraz zmieniającą się formą interakcji pomiędzy nadawcami, a odbiorcami przekazu.

Czwarty rozdział pracy kontynuuje rozważania wynikające z porównania rozwoju nowych mediów ze sposobami ich wykorzystania przez poszczególnych aktorów komunikowania, w szczególności dziennikarzy. W tej części pracy omówione zostały problemy profesjonalizacji zawodu, a także nowe specyficzne formy komunikacji obecne w nowych mediach: blogowanie, dziennikarstwo obywatelskie, wideo online oraz media społecznościowe. Celem podjętych rozważań jest realizacja głównego założenia niniejszej pracy, mówiącego o dokonaniu charakterystyki praktyk uprawiania zawodu we współczesnym środowisku mediów.

Ostatni, piąty rozdział dysertacji stanowi opis przeprowadzonego badania empirycznego. Celowy dobór próby dziennikarzy aktywnie korzystających w pracy zawodowej z nowych mediów pozwolił na dokonanie analizy diagnostycznej, opisującej skalę tych aktywności oraz ich charakter. Dzięki podjętej analizie możliwe stało się empiryczne potwierdzenie obserwacji procesów przemian i nowych praktyk dziennikarskich, referowanych w poprzednich rozdziałach.

Zakończenie rozprawy stanowi podsumowanie przeprowadzonego procesu badawczego, uzupełnione o wnioski płynące z badania przedstawicieli profesji. Dysertacja jest próbą powiększenia dorobku naukowego polskich badań medioznawczych o aktualną i kompleksową analizę przemian zachodzących w wyniku powstania i rozwoju nowych mediów.

